

Ngày 5/3, đảng cầm quyền Nhật Bản đã phê chuẩn những sửa đổi điều lệ đảng, mở đường cho Thế giới Shinzo Abe trở thành người nắm quyền lâu nhất ở nước này trong thời kỳ hậu Chiến tranh Thế giới Thứ Hai. Đây được coi là bước ngoặt đáng chú ý đối với ông Abe, người trước đây cũng đã có một giai đoạn giữ chức thủ tướng khá ngắn, chỉ 1 năm.

Nhật Bản là nước từng có 6 thủ tướng trong vòng 6 năm trước khi ông Abe quay trở lại chức vụ này vào tháng 12/2012. Giới phân tích cho rằng nhà lãnh đạo 62 tuổi này đã rút được kinh nghiệm từ nhiệm kỳ thủ tướng đầu tiên của mình, khi ông tập trung vào nhiều vấn đề gây chia rẽ như sửa đổi hiến pháp và tăng cường giáo dục lòng yêu nước khiến ông sớm bị thất thế. Lần này, ông đã đưa ra một chính sách kinh tế riêng biệt - với một cái tên đầy thu hút “Abenomics” - làm tiên phong và trung tâm trong giai đoạn tranh cử của mình.

Giáo sư chính trị học thuộc Đại học Tokyo Yu Uchiyama nói: “Điều thú vị là trước đây ông Abe dường như không quan tâm tới chính sách kinh tế”, đúng thời cơ rõ ràng là một người theo phái bảo thủ, ông Abe đã quan tâm nhiều hơn tới các vấn đề như thay đổi hiến pháp. Ông nhận xét: “Tuy nhiên, ngay sau khi giành được quyền lực lần thứ hai, ông đã không thúc đẩy một chương trình nghị sự cánh hữu như vậy. Thay vào đó, ông đưa ra và chú trọng vào vấn đề kinh tế”. Điều đó không có nghĩa là ông Abe tập trung vào các mục tiêu như sửa đổi hiến pháp đã được lập kế hoạch xâm chiếm do Mỹ đứng đầu sau Chiến tranh Thế giới Thứ hai. Tuy nhiên, ông Abe cần phải thuyết phục được công luận đang lưỡng lự (bớt đi một số sửa đổi nào cũng đòi hỏi phải được 2/3 phiếu trong nghị viện cũng như trong một cuộc trưng cầu dân ý toàn quốc), và điều này cần phải có thời gian.

Ông Abe phát biểu tại phiên họp hàng năm của Đảng Dân chủ Tự do (LDP) cũng quyên của mình: “Hiến pháp đòi hỏi cho hình thái đất nước chúng ta, và nó cần phải thay đổi trong tương lai lý tưởng của Nhật Bản”. Ông cho rằng LDP sẽ phải đi đầu trong việc xúc tiến thảo luận chi tiết về một số sửa đổi hiến pháp.

Ngày 5/3, LDP đã ngay lập tức tán thành quy định đình hoãn của các lãnh đạo đưa ra từ mùa thu năm ngoái cho phép chủ tịch đảng được tiếp tục nhiệm kỳ 3 năm liên tiếp ba thay vì bị giới hạn 2 nhiệm kỳ như trước đây. Trong hội nghị nghị viện Nhật Bản, lãnh đạo đảng cũng quyên nhìn chung sẽ làm thế tương tự. Như thế, sự thay đổi này sẽ cho phép ông Abe tiếp tục làm Thủ tướng tới năm 2021 nếu ông có thể duy trì được sự ủng hộ của đảng và cử tri, thay vì phải ra đi vào tháng 9/2018.

Ông Abe, hiện nắm giữ chức vụ là Thủ tướng nắm quyền lâu nhất ở Nhật Bản. Người nắm quyền lâu nhất ở Nhật Bản là ông Eisaku Sato với hơn 7 năm làm thủ tướng, từ năm 1964 đến năm 1972. Nếu ông Abe có thể tiếp tục nắm quyền thì tới tháng 8/2020, ông sẽ phá kỷ lục của ông Sato. Giáo sư Uchiyama cho rằng ông Abe duy trì được quyền lực của mình một phần là nhờ những cách vận dụng và hành chính đã công khai được sự kiểm soát của thủ tướng cũng như trong đảng liên quan trong chính quyền.

Jeff Kingston, chuyên gia về Nhật Bản thuộc Đại học Temple ở Tokyo, đã gọi ông Abe là thủ tướng quyên lực nhất thời hậu chiến. Ông nói: “Đã có sự tập trung quyên lực rõ ràng cho thủ tướng dưới thời ông Abe, chứ không như thời những người tiền nhiệm của ông, khi mà quyền lực được phân bổ rộng rãi và thủ tướng chỉ là một trong

những người nắm quyền”. Tuy nhiên, ông Kingston cho rằng ông Abe chỉ có cơ hội 50-50 cho việc sửa đổi hiến pháp. Ông nói: “Các cuộc thăm dò cho thấy ông phải tranh đấu lâu dài để lôi kéo được công luận ủng hộ mình”. Một nhiệm kỳ thứ ba cũng sẽ cho ông Abe thêm thời gian để cố gắng giải quyết vấn đề tranh chấp lãnh thổ钓鱼台 búa vãi Nga, vấn đề đã cản trở hai nước ký một hiệp ước hòa bình chấm dứt những thù địch thời Chiến tranh Thế giới Thứ hai.

Theo “[AP](#)”

Hồng Trà (gt)